Hůrák

nepravidelný zpravodaj
o dění v obci Hůry

MASOPUST 2008

http://www.hury.cz

MASOPUSTNÍ VYDÁNÍ

V SOBOTU 2.ÚNORA ZAČÍNÁ MASOPUSTNÍ VESELÍ
PRŮVODEM KOLEDNÍKŮ, KTERÝ VYJDE
OD OBECNÍHO ÚŘADU V 8 HODIN RÁNO
A SKONČÍ BABSKÝMI HODY V „KULTURÁKU"
V PÁTEK 8.ÚNORA OD 19:00

MASOPUST - SVÁTEK JÍDLA (ale není to jenom o tom...)

Masopust, třítýdenní svátek, který v minulosti začínal svátkem Tří králů a končil popeleční středou. Toto období předcházelo čtyřiceti dennímu postnímu období před Velikonocemi, kdy se má opustit od požívání masa. Proto byl masopust oficiálně považován za svátek jídla. Jediným a hlavním účelem bylo se dosyta najíst.

Historie masopustu

O masopustních rejích z Čech i Moravy jsou dochovány písemné zprávy již ze 13. století, i když svátek je zřejmě ještě staršího data. Od středověku mravokárci vystupovali proti rozpustilostem, které se o masopustu děly, lidi to však nijak neodradilo od záminky k bujarým oslavám. Kolem 18. století se začaly pořádat zvláštní taneční zábavy, tzv. reduty. Zpočátku byly přístupné jen vyšším vrstvám, později všem zájemcům. První reduta v Praze se konala v roce 1752.

Masopust - svátky obžerství

Hlavní masopustní zábava začínala o "masopustní neděli" bohatým obědem a hodováním. Nezbytnou součástí masopustního jídelníčku byly koblihy smažené na másle. Na stole ovšem nemohli chybět ani boží milosti, klobásy a slanina a pochopitelně pálenka, neboť tím vším byli obchůzkáři obdarováváni. A pokud byla na masopust třeskutá zima, vhod přišlo i počastování teplou zhřívanicí. V pondělí pak probíhaly různé taneční zábavy a v úterý sváteční průvody maškar, hrálo se divadlo a podobně. Odbytím nebo lépe řečeno odtroubením půlnoci však veškerá zábava končila. Začínala popeleční středa a s ní i předvelikonoční postní období. Lidé věřili, že pokud budou o masopustu tancovat přes půlnoc, objeví se mezi nimi ďábel, často jako cizinec v zeleném kabátě.

Minulý rok přálo koledníkům počasí, skvělá byla i nálada.

Těm, kdo se oslav masopustu neúčastnili se posílala bohatá výslužka. V Čechách zvaná zabijačka a na Moravě šperky. Výslužka většinou obsahovala huspeninu, klobásy, jelítka, jitrnice, ovar, škvarky.

Popeleční středa

Popeleční středa se již nesla v přísně postním duchu. Oběd tvořila většinou čočka s vajíčkem, sýr, chléb, vařená krupice nebo pečené brambory. Její termín připadá na 40. den před Velikonocemi; do těchto 40 dnů se nepočítávají neděle, proto v praxi připadá popeleční středa na 46. den před Velikonoční nedělí. Kvůli nepravidelnému výpočtu data Velikonoc se její termín každý rok mění.

Popeleční středa v roce 2008 připadá na 6. února.

VY NEVÍTE KDO ŽE TO CHODÍ NA MASOPUSTNÍ KOLEDU PO VSI?

Takto popisují mládeneckou koledu **v Doudlebech**:
Tvoří ji matka,hejtman,rychtář,1. a 2. konšel, 1.,2. a 3. tancmajstr, žitnej, pšeničnej, ovesnej a moučnej, dohromady tedy 12 koledníků. Koledu doprovázejí židi.
Matka je oblečena do oděvu pošitého barevnými proužky látky, které znázorňují rozkvetlou loku,v ruce drží cep, se kterým ukazuje směr putování koledy a směr zatáčení koleček, na zádech má zvoneček, aby se koledníci v mlze neztratili. Na hlavě má vysoký, špičatý klobouk s rouškou na obličej.

Koledníci chodí ve svátečních šatech, na nohou mají vysoké holínky. První dva koledníci (hejtman a rychtář) mají přes levé rameno uvázanou červenobílou šerpu, ostatní koledníci ji mají uvázanou kolem pasu. Hejtman s rychtářem nosí šerpu odlišně, protože jsou považováni za šlechtu.
Hejtman nese halapartnu, na kterou napichuje uzené maso a špek, které si vykoleduje v obci. Halapartnu si smí hejtman stavět pouze na svou nohu, protože koledníci nemají nikde domovské právo.
Rychtář nosí v ruce právo, které má dutou rukojeť, ve které je zasunuto povolení od starosty obce.
První konšel nosí přes rameno pušku, se kterou bratrům koledníkům jednak výstřelem sděluje, že doslali od starosty povolení ke koledě, jednak jí obstarává bratrům koledníků potravu při putování krajem.
První tancmajstr má na levém předloktí myrtový věneček, který znázorňuje trnovou korunu Ježíše Krista. V ruce nese hůlčičku.
Moučnej je oblečený do bílého obleku, na hlavě má bílý klobouk s třásněmi. Na zádech má přišitou panenku, symbolizující Pannu Marii a hodiny ukazující 3,00 hod., čas, kdy byl ukřižován Ježíš Kristus. V ruce nese tašku na koledu a dřevěnou sekeru, se kterou vysekává díry do ledu při lovu ryb a v druhé ruce dřevěnou lopatu na sázení chleba a v našem případě na ní dostává vykoledované peníze.
Hlavním symbolem koledy jsou vysoké klobouky, ozdobené krepovými růžičkami, kterých je 365, jako dnů v roce. Růžičky znázorňují květy našich luk.Klobouky jsou zakončeny pěti výstupky, na každém je přichycena rudá krepová růžička, znázorňující 5 ran Ježíše Krista. Výčnělky jsou obaleny zeleným jalovcem - symbol trnové koruny. Pod obrubou klobouku je přichycena stužka s červenými a bílými třásněmi symbolizujícími pot a krev Ježíše Krista.
Mládeneckou koledu doprovází několik židů, kteří jsou oblečeni do záplatovaných starých obleků, v ruce nosí pytel sena nebo slámy. Židi upozorňují na příchod koledy, provádějí různé neplechy, jako plácají přihlížející pytlem po zádech, "kradou" hospodyním pečeni, koblihy a jiné dobroty, přichystané pro návštěvy, odnášejí různá domácí náčiní, vysazují vrata, apod.

V každé vsi, a tedy i u nás v Hůrách, je ale koleda trochu odlišná a tím pádem i skladba koledy a ustrojení koledníků. Proto nekamenujte ty naše, když budou mít něco jinak! A když už po nich něco budete chtít hodit, tak klobásu.

MALÝ VÝLET DO NEDÁVNÉ MINULOSTI KOLEDNÍKŮ V HŮRÁCH:

